

Prizorišče mesa :

Idejna zasnova razvojnega centra ob
mestni tržnici v Kopru

Shani Noah Grubija

Povzetek

Mesto Koper je eno izmed pomembnejših mest v Sloveniji z odličnimi razvojnimi potenciali, zato si je pri pridobitvi tudi mednarodni vpliv. Magistrska naloga raziskuje možnosti dosega takega razvoja ob hkratnem spreminjanju organizacije mest in družbe. Teoretična literatura omogoča posledice razvoja naprednih tehnologij, ki spodbujajo praznjenje javnih prostorov, razpršitev in fragmentacijo grajenega z vse bolj individualizirano družbo. Rešitev se kaže v trajnih prizoriščnih javnih prostorih, ki so v mestu Koper že prisotni. V teh prostorih prevladujejo kulturne vsebine, ki pa dosego le negativni virtualni vpliv. V nalogi raziskujemo priložnosti poslovnega programa, saj se je ta s teoretičnimi izhodišči in zgodovinskimi dogodki izkazal za glavnega nosilca napredka mesta, ter ga reinterpreteram v prizoriščni javni prostor. Arhitekturni predlog med drugim razrešuje tudi topografske specifičnosti, degradiranost lokacije obsežnega parkirišča, umestitev večmodalnega centra in širitve parkovnih površin. Identificiranje razvojnega centra kot prizorišča mesta ob že prisotnih dogodkovnih lokacijah nakazuje prvo in pravo prizorišče, ki funkcionira kot sodobni javni prostor ter dosega nadnacionalna virtualna omrežja. Predlog predstavlja zagon razvoja, produkcije, raziskovanja, izobraževanja in kakovosti bivanja. Razvojni center je priložnost umestitve Kopra med pomembnejša globalna mesta.

Na podlagi Hočevarjevih smernic (Hočevar, 2000) je razvidna razlika med preteklo in sodobno prizoriščnostjo oz. dogodkovnostjo. **Z razvojem tehnologije so zgoščeno, topografija in geografska bližina postale irelevantne**, prav tako je **opuščen rutina zbiranja v javnih prostorih**. Vertikalna socialna hierarhija se je preusmerila v horizontalno povezovanje skupnosti po življenjskih stilih. Danesnji javni prostor sameva, saj je z democentrizacijo, individualnostjo in hkratnim dostopom do globalnih informacij prisotnost na javnih trgih postala nepotrebna. **Akterji morajo biti motivirani, da zahajajo in se zadržujejo na javnih površinah mesta. Fizična oblikovanost prostora po merilu človeka ob podpori tehnologije pripomore k zadrževanju aktiver, vendar potrebuje tudi stik z globalnim omrežjem. Produktivni, eksperimentalni, inventivni program s postopnimi odkritji lahko konkurira v nadnacionalnem tekmovalstvu ali sodelovanju. Fenomenu pripomorejo dostopnost do materialnih in nematerialnih virov, krajinska razločevanost lokacije in identitete, socialna raznovrstnost in dobra prometna dostopnost. Mestna občina Koper prepoznava razvojno priložnost v dobičkonosnih razvojnih izvornih dejavnostih in proizvedenem kapitalu, s katerim lahko pridobi virov, ki jih sama ne more proizvesti. Šeasoma lahko le manjkajoče izdelke nadomesti s svojimi in doseže postopni razvoj ter kakovostnejše življenjske standarde. Trgovanje na konkurenčnem trgu spodbuja inventivnost, izobraževanje in konkurenčnost mesta. Najpomembnejši predlog pri takih zahtevah je razvojni center. Prevladujoči program je podjetništvo, saj je temeljno za razvoj regije. Podpirajo ga še ostale odprte programske funkcije, kot so knjižnica, mediateka, vsebine v paviljonih, galerija, restavracija, dvorana, prostori za lokalno skupnost, spalni ateleji in inkluzivne dejavnosti, kar center urvsti med odprte stavbe za vse uporabnike. Center spodbuja izobraževanje, usposabljanje, priložnosti za mlade, podporo vlagateljem, povezovanje javne in zasebne sfere ter ponuja podpornе poslovne storitve (Razvojni center Murska Sobota, 2025). Z njim se ponudijo nova delovna mesta, inovacije, razvoj izdelkov, storitev, tehnologije – tudi nadnacionalno. Poleg poslovnega programa dodam še podporno javno programsko ponudbo, kot so delavnice, trgovine, knjižnica z mediateko, kongresne dvorane, promocijski prostor razvojnega centra in restavracijo, saj izboljšajo zadrževanje aktiver oz. udeležbo obiskovalcev in prebivalcev. Arhitekturni projekt je tako nov javni prostor, ki v mestni občini Koper prvič dosega nadnacionalno prizoriščnost javnega prostora s podjetniškim programom in prispeva k raznovrstnosti mesta.**

Analiza prizorišč

Tabela 2: Št. zadetkov v brskalniku google

Promovirane prizoriščne točke	Uradna stran na socialnih omrežjih	Lokalni mediji	Znane lokalne spletne strani	Državni mediji	Najbolj obiskane spletne strani v Sloveniji	Najbolj obiskani globalni mediji	Najbolj obiskane globalne spletne strani	Seštevek spletnih zadetkov
Trg pri kavarni Triglav	0	2	3	0	0	0	0	5
Taverna	2	0	5	0	0	0	4	9
Ukmarjev trg	0	3	5	1	0	0	3	12
Sklaščiče Libertas	2	2	4	2	0	0	4	12
Gledališče Koper	3	3	3	1	0	0	4	11
Galerija Loža	2	1	6	0	0	0	1	6
Stolnica Koper	2	0	2	0	0	0	3	5
Titov trg	2	2	3	3	0	0	4	9
Pokrajinski muzej Koper	3	1	4	0	0	0	5	10
Dvorana Sv. Franciška	2	0	6	1	0	0	3	10
Center Mladih Koper	2	3	3	1	0	0	2	9
Arena Bonifika	2	1	2	1	0	0	4	6
Olimpijski bazen Koper	2	2	5	1	0	0	4	12

Tabela 3: Število zadetkov na najbolj obiskanih slovenskih medijih

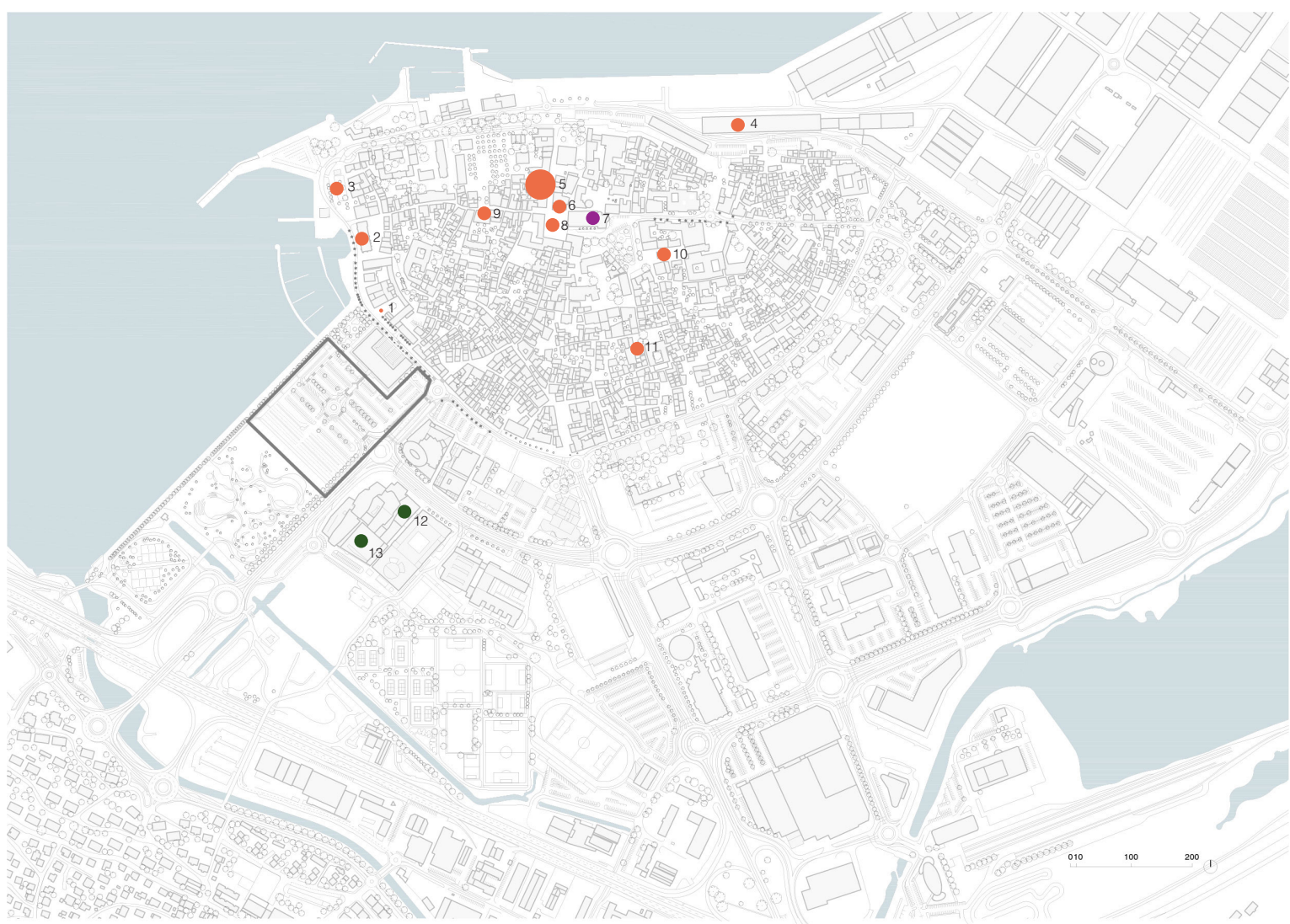
Promovirane prizoriščne točke	24 ur.com	siol.net	rtv.slo.si	zurnal24.si	svet24.si	Aktivnosti tujih aktiverj v letu 2024	Seštevek spletnih zadetkov
Trg pri kavarni Triglav	0	0	0	0	0	0	0
Taverna	10	1	1	7	3	0	22
Ukmarjev trg	2	1	7	0	0	0	10
Sklaščiče Libertas	0	0	9	0	0	0	9
Gledališče Koper	4	5	53	19	6	10	87
Galerija Loža	4	0	5	0	0	0	6
Stolnica Koper	4	3	22	1	4	4	34
Titov trg	1	1	21	3	3	2	29
Pokrajinski muzej Koper	0	4	28	9	1	0	42
Dvorana Sv. Franciška	0	1	4	0	2	4	7
Center Mladih Koper	0	0	0	0	0	0	0
Arena Bonifika	3	8	6	2	10	1	31
Olimpijski bazen Koper	0	5	16	2	1	0	24

Tabela 4: Število zadetkov na najbolj obiskanih lokalnih medijih

Promovirane prizoriščne točke	OBALaplus	regional obala	primorske novice	Seštevek spletnih zadetkov
Trg pri kavarni Triglav	0	1	0	1
Taverna	7	16	72	95
Ukmarjev trg	3	60	74	137
Sklaščiče Libertas	6	76	54	136
Gledališče Koper	2	94	100	196
Galerija Loža	7	12	46	65
Stolnica Koper	6	12	17	35
Titov trg	7	88	100	195
Pokrajinski muzej Koper	7	21	99	127
Dvorana Sv. Franciška	5	52	61	118
Center Mladih Koper	9	46	69	123
Arena Bonifika	12	95	76	183
Olimpijski bazen Koper	0	35	47	82

LEGENDA

- 1 Trg pri kavarni Triglav
 - 2 Taverna
 - 3 Ukmarjev trg
 - 4 Sklaščiče Libertas
 - 5 Gledališče Koper
 - 6 Galerija Loža
 - 7 Stolnica Koper
 - 8 Titov trg
 - 9 Pokrajinski muzej Koper
 - 10 Dvorana Sv. Franciška
 - 11 Center Mladih Koper
 - 12 Arena Bonifika
 - 13 Olimpijski bazen Koper
- Starovanja
 - Kultura
 - Izobraževanje
 - Zdravstvo
 - Območje verskih stavb
 - Država in lokalna uprava
 - Poslovanje
 - Trgovine
 - Gostinstvo
 - Storitve
 - Odrini storitve
 - Odrini proizvodnja
 - Turizem
 - Sport
 - Brez rabe
- Nacionale virtualni vpliv
 - Regionalni virtualni vpliv
 - Lokalni virtualni vpliv

Najbolj obiskane globalne spletne strani so
1 google.si,
2 youtube.com,
3 facebook.com,
4 instagram.com,
5 wikipedia.com

Najbolj obiskani digitalni informacijski mediji so
naver.com,
siol.net,
rtv.slo.si,
zurnal24.si,
svet24.si

Najbolj obiskani slovenski informativni mediji so
24ur.com,
siol.net,
rtv.slo.si,
zurnal24.si,
svet24.si

Najbolj obiskane slovenske spletne strani so
metropolitani.si,
okusno.je,
nadlani.si,
bolha.com,
MediOver.Net

Znane lokalne spletne strani so
visitkoper.si,
ekopercapodistria.si,
regionallobala.si,
koper.si,
portorož.si

Najbolj uporabljena socialna omrežja so
youtube,
whatsapp,
instagram,
facebook,
tiktok

(Semrush, 2025).

(Similarweb, 2025).

(Merjenje obiskanih spletnih strani, 2025).

(Merjenje obiskanih spletnih strani, 2025).

(Da-tareportal, 2025).

Večmodalni center

Podaljšanje parka

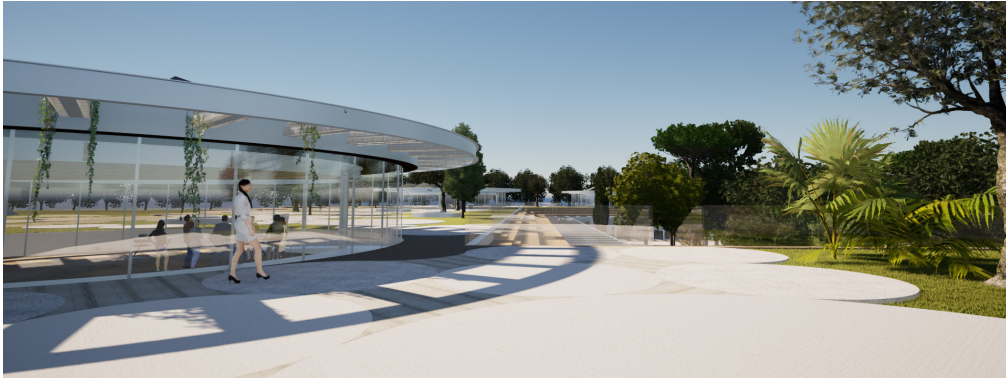
Podaljšanje parka in pogleditev terena

Kontura raznolikosti

Dobra osveženost

Center

Programski obroč

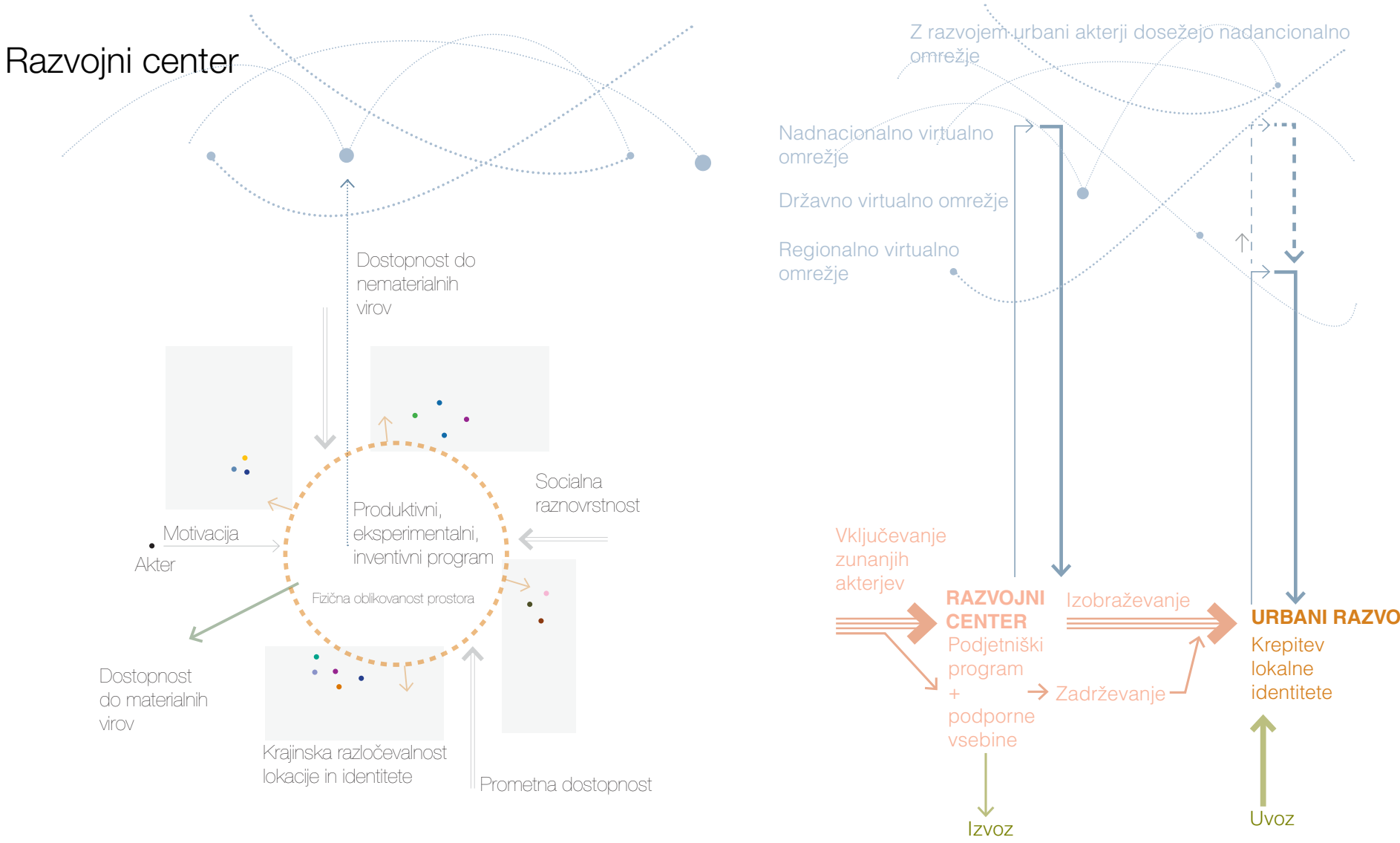

Večmodalni center

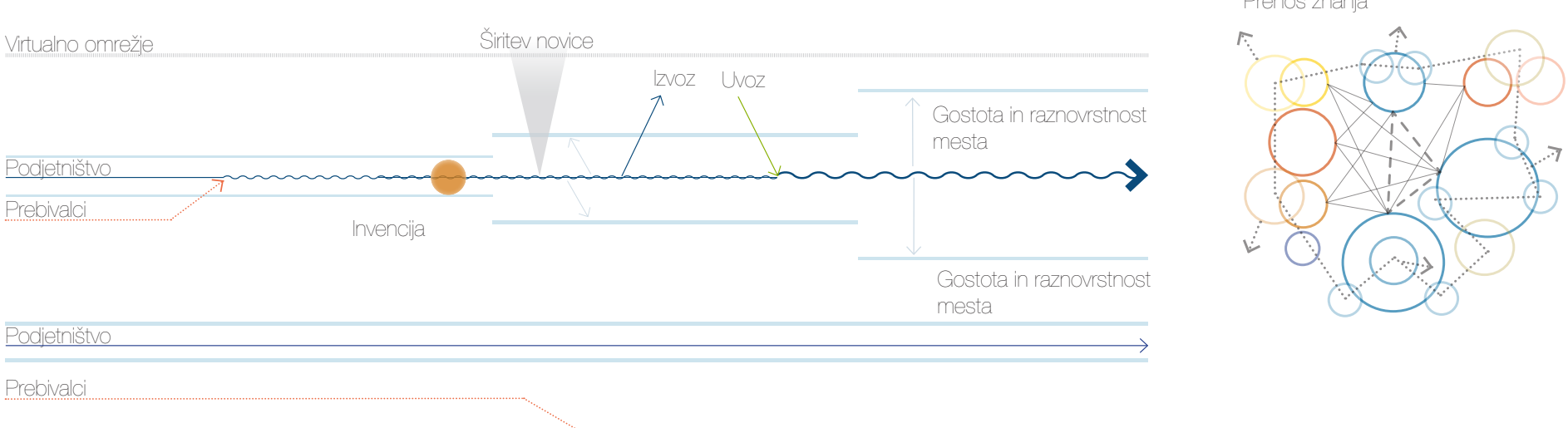

Večmodalni center

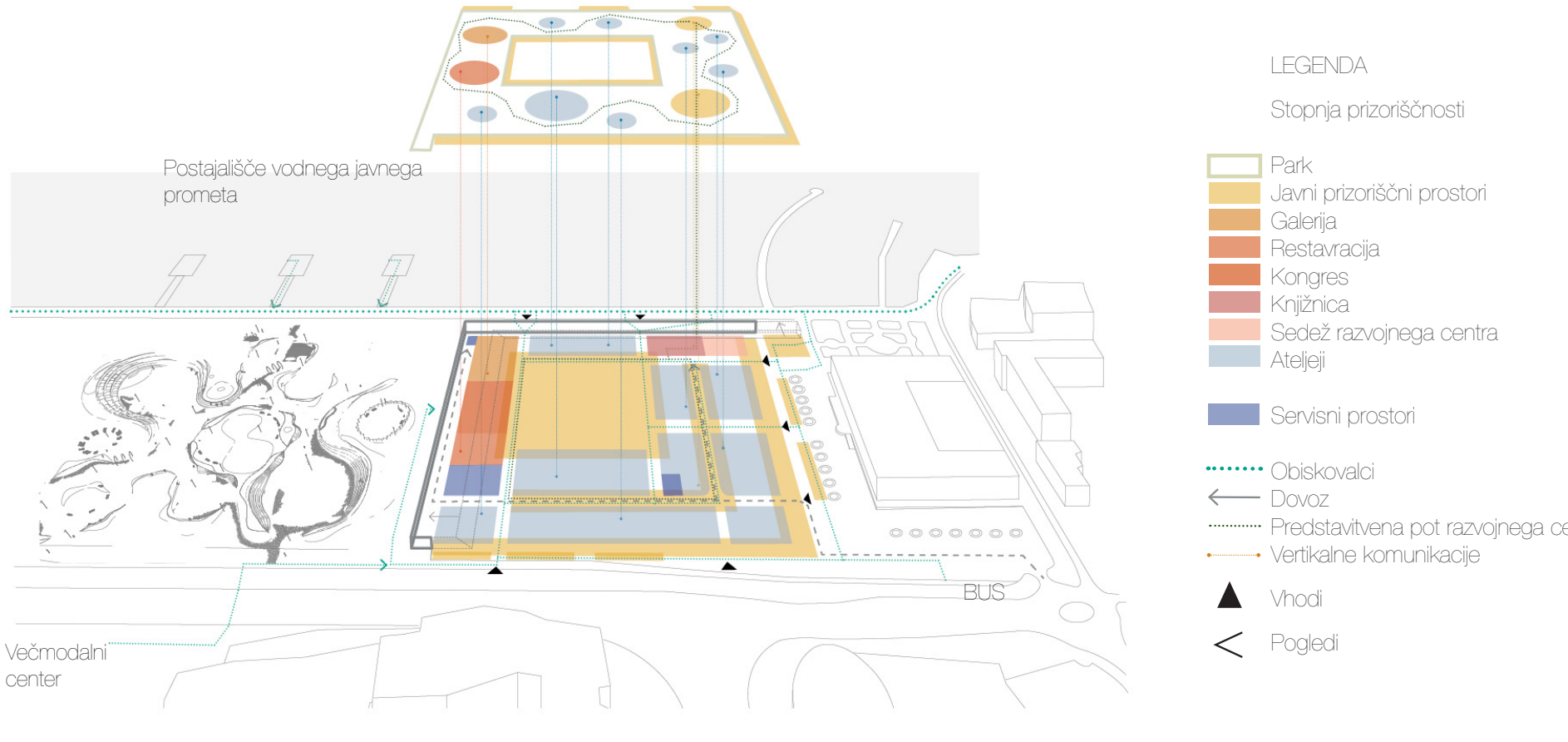
Razvojni center

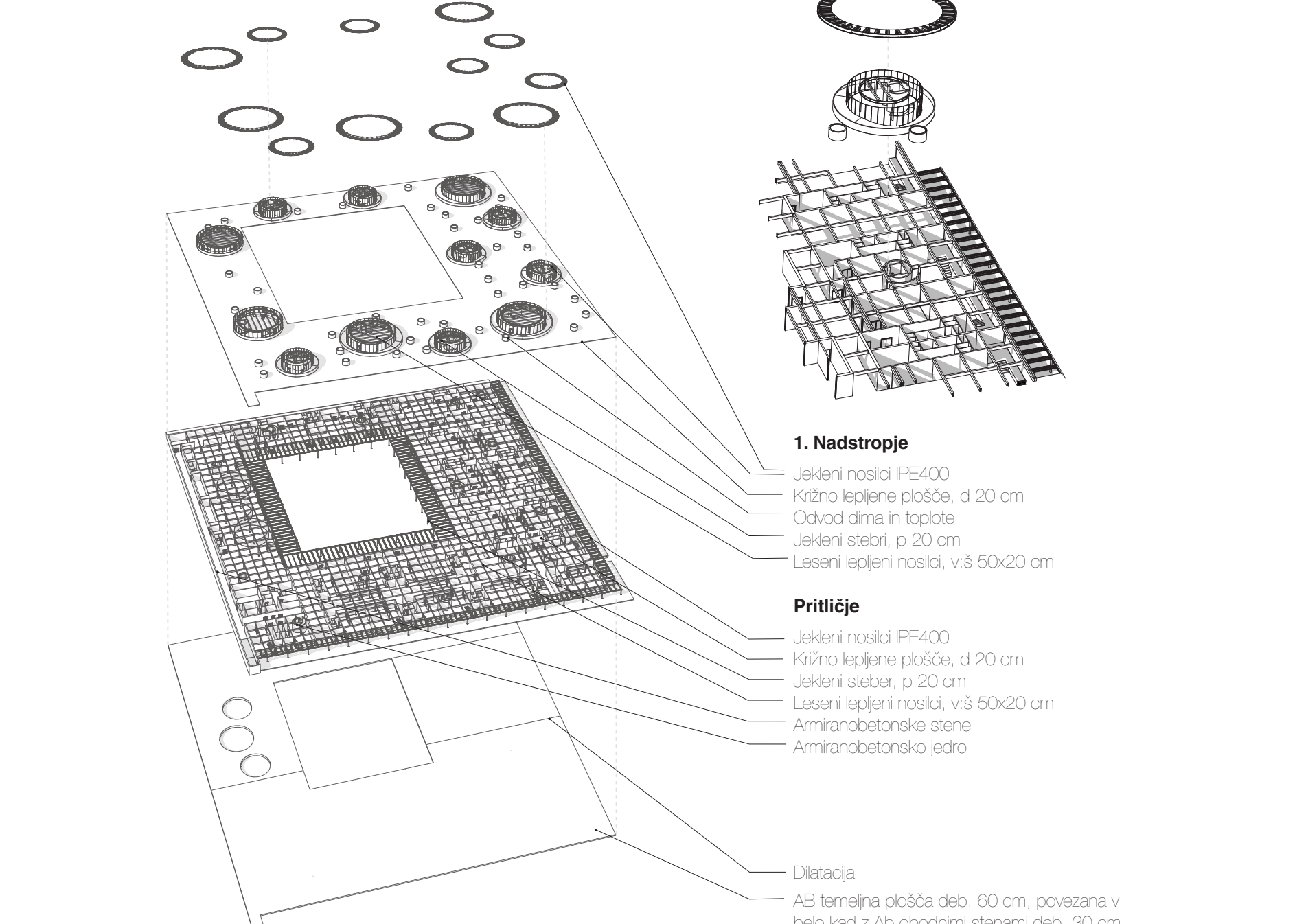
Podjetništvo

Programska shema

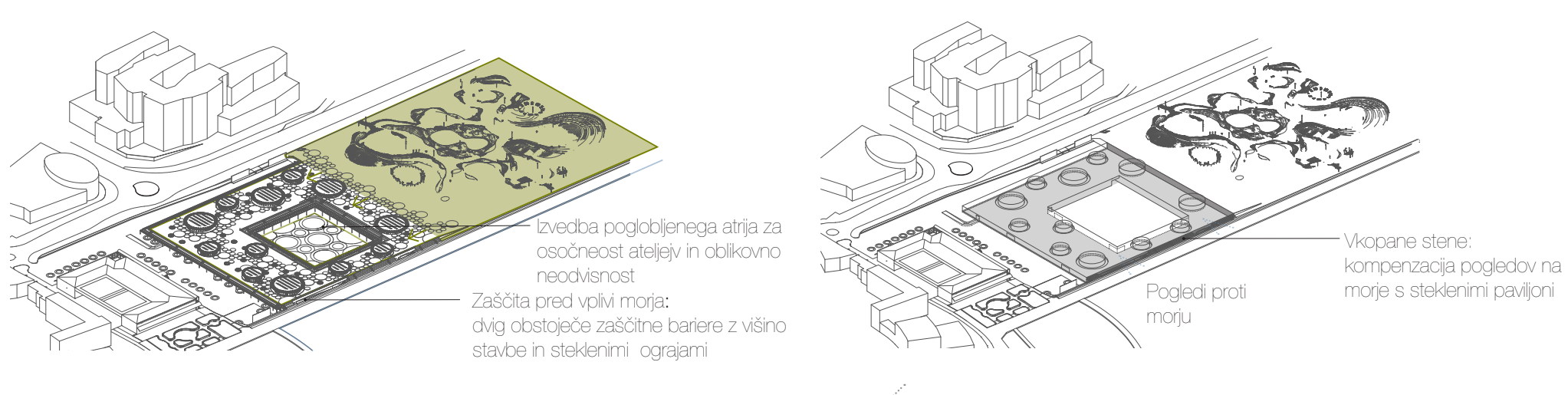
Konstrukcija

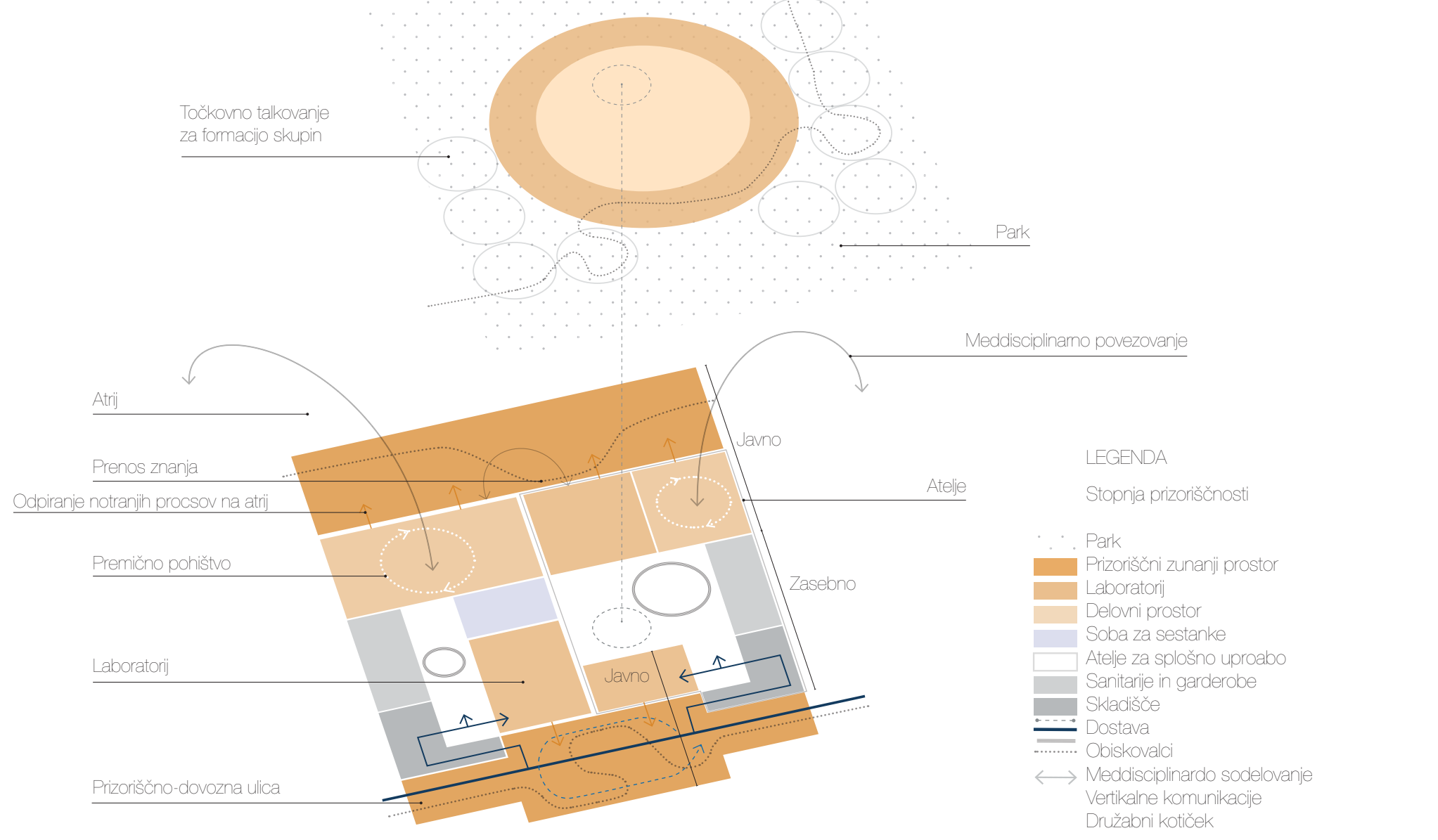
Prizoriščnost

Zeleni sistem in umestitev centra

Zasnova ateljeja

Situacija

